

VIII. 1729a

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLETI
TANÁCS

1936. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 10-ÉN
MISKOLCON TARTOTT ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

NÁDHÁZY BERTALAN
EGYHÁZKERÜLETI LEKÉSZI JEGYZŐ.

178. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA . KISFALUDY LÁSZLÓ A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL
1 9 3 6.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

az egyházkerületi tanács Miskolcon, 1936 szeptember 10-én
tartott üléséről.

Jelen vannak :

Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt: Kiss Ernő, Pósa Péter, Szentmártony Dániel, Farkas Elek, Hubay Kálmán, dr. Marton János, Svingor Jenő; Bárány Ragályi-Balassa Ferenc, Zsóry György, dr. Kérészy Barna, dr. Trócsányi József, Csorba György, dr. Horváth Zoltán tanácstagok.

Távolmaradásukat kimentették: Téglássy András és dr. Enyedy Andor. A jegyzőkönyvet a távollevő egyházkerületi lelkészi főjegyző helyettese Nádházy Bertalan lelkészi jegyző vezette.

Énekeltük a XXV. zsoltárt, majd Farkas István püspök a thessalonikabeli levélből olvasta Isten üzenetét és imádkozott. Ezután megállapította a tanács szabályszerű összehívását és határozatképességét s az ülést megnyitotta.

Püspök, a tárgysorozat pontjainak tárgyalása előtt bejelentette, hogy a tanácsot főképpen azért hívta össze elnöktársával, mert több bírósági ügyet kell letárgyalni és így egyúttal az egyházkerületi közgyűlés tehermentesítése végett, helyénvalónak látták a tanács tárgyalását is. Nem tesz jelentést sem a szívettépő fájdalokról, sem az örömet nyújtó okokról, majd csak az egyházkerületi közgyűlésen.

A bírósági ülést 14 óra 30 percre tűzi ki.

1a. Csorba György előterjeszti az egyházkerületi számvevőszék és pénzügyi bizottság itt következő jelentéseit és indítványait :

„Az egyházkerületi pénztár vitelében könyvelési és kezelési szabálytalanság fordult elő. Ezért 1936 elején szükségesnek látszott a pénztár és a pénztárkezelés külső szakférfiak által való megvizsgálattása. Az egyházkerületi számvevőszék 1936. február 24-én az erről szóló jelentés tudomásul vétele után a pénztár kezeléséről a pénztáros felmentésével másképen gondoskodott. Hogy a múlt évi számadás és a vagyonállapot megvizsgálása az egyházkerület saját szervei által is megtörténjék, a számvevőszék

Farkas István püspök elnöklete alatt a Csorba György és Fodor Györgyből álló bizottságot küldte ki e célra. A bizottság 1936. június 15. és 16. napjain a számadásvizsgálatot és a vagyonállapot vizsgálatot elvégezte, s az erről szóló jegyzőkönyvi jelentéseket betérjesztette. A közigazgatási pénztárnál a bevételek végösszege 152,654 P 24 f. A kiadások végösszege 137,534 P 47. Tartozások átvitele 9327 P 53 f. Maradvány 5792 P 24 f. A tartozás átvitelek a számvizsgálati jegyzőkönyvben 8 pontban vannak felsorolva.

Az egyes vagyonszoprtok vagyonállománya 1935. dec. 31-én a következő:

I. A Közigazgatási tárnál:

Betétkönyvön elhelyezve	---	1,382 P 58 f
Kintlevő tőkék	---	98,968 P 88 f
Kamathátrálék	---	6,195 P — f
Tartozás átvitel 1936-ra	---	9,327 P 53 f
Maradvány	---	5,792 P 24 f
Összesen	---	<u>121,666 P 23 f</u>

Ezt terheli

Kezelt tőke	---	38,345 P 92 f
Törlesztéses kölcsön	---	2 P 20 f
Svájci segély	---	148 P 85 f
Összesen	---	<u>38,496 P 97 f</u>
Vagyon 1935. dec. 31-én	---	83,169 P 26 f
Volt 1934. dec. 31-én	---	<u>77,438 P 01 f</u>
Több	---	5,731 P 25 f

II. A Vay—Mocsáry A) alapítványnál:

Kintlevő tőke	---	2,153 P 09 f
Kamathátrálék	---	98 P 12 f
Összesen	---	<u>2,251 P 21 f</u>
Terheli ezt tartozás	---	681 P 78 f
Vagyon 1935. dec. 31-én	---	1,569 P 43 f
Volt 1934. dec. 31-én	---	<u>1,474 P 10 f</u>
Több	---	95 P 33 f

III. A Vay—Mocsáry B) alapítványnál:

Kintlevő tőke	---	1,548 P 00 f
Kamathátrálék	---	55 P 19 f
Pénztári maradvány	---	314 P 26 f
Vagyon 1935. dec. 31-én	---	1,917 P 45 f
Volt 1934. dec. 31-én	---	<u>1,850 P 06 f</u>
Több	---	67 P 39 f

IV. A gróf Teleky—Szeremley—Szentés alapján:

Kintlevő tőke	510 P 06 f
Kamathátrálék	50 P 70 f
Összesen	560 P 76 f
Terheli ezt tartozás	287 P 12 f
Vagyon 1935. dec. 31-én	273 P 64 f
Volt 1934. dec. 31-én	250 P 94 f
Több	22 P 70 f

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézetnél:

Kintlevő tőke	9,152 P 91 f
Kamathátrálék	286 P 20 f
Pénztári maradvány	1,120 P 84 f
Vagyon 1935. dec. 31-én	10,559 P 95 f
Volt 1934. dec. 31-én	10,190 P 33 f
Több	369 P 62 f

VI. Szükösi—Hollandi tárnál:

Kintlevő tőke	2,230 P 09 f
Kamathátrálék	98 P 10 f
Pénztári maradvány	62 P 76 f
Összesen	2,390 P 95 f
Ezt terheli a Pesti Keresked.	
Bank követelése	4 P 10 f
Vagyon 1935. dec. 31-én	2,386 P 85 f
Volt 1934. dec. 31-én	2,290 P 30 f
Több	96 P 55 f

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítványnál:

Kintlevő tőke	878 P 05 f
Kamathátrálék	30 P 50 f
Pénztári maradvány	277 P 69 f
Összesen 1935. dec. 31-én	1,186 P 24 f
Volt 1934. dec. 31-én	1,151 P 98 f
Több	34 P 26 f

A számvizsgáló bizottság tisztelettel javasolja, hogy bizassék meg az egyházkerület ügyésze és pénztárnoka, vizsgálják végig a kintlevő kölcsönöket, s a nagyobb és kevésbé biztosított kölcsönöknél a szükséges biztosítási intézkedéseket tegyék meg.

Végeredményben a bizottság a számadási és vagyonskimutatói iratokat és adatokat rendben levőknek, a bejegyzett bevételeket és kiadásokat igazoltaknak találta.

Az egyházkerületi tanács a kiküldött bizottságnak a számadásvizsgálatról, az 1935-iki számadás eredményéről és az 1935. dec. 31-iki vagyónállomány összegéről szóló jelentését tudomásul veszi.

1b. Az 1936. február 24-én kiküldött számvizsgáló bizottság 1936. június 16-án pénztárvizsgálatot tartott. Megvizsgálta az 1936-iki pénztári naplót a tételeknek az ellennyugtákkal és a nyugtákkal való összehasonlításával, s végeredményként találta, hogy

Bevétel	108,797 P 94 f
Kiadás	64,566 P 22 f
Maradvány	<u>44,231 P 72 f</u>

Ezt az összeget a pénztár a következőkben mutatta föl:

1) Betétkönyvön (65390, 65336. sz. Misk. Tkpt.)	10,700 P — f
2) A Miskolci Takarékpénztár íszámláján ...	22,282 P 32 f
3) Postatakarékpénztárnál	10,578 P 01 f
4) Készpénzben	671 P 39 f
Összesen	<u>44,231 P 72 f</u>

Az egyházkerületi tanács a pénztárvizsgálatról s annak eredményéről szóló jelentést megnyugvással veszi tudomásul.

1c. Az 1936. február 24-én kiküldött számvizsgáló bizottság az egyházkerületi tanács elé terjeszti a pénztár által készített költségvetést. Ebben helyet foglalnak az előző évi számadási tételekkel összehasonlítva és arányba állítva a nem átmeneti tételek 78,096 P 11 fillér bevételi és kiadási összegben. A bizottság a költségvetést tisztelettel elfogadásra ajánlja az egyházkerületi tanácsnak azzal az észrevétellel, hogy a költségvetésnek a számadási év folyamán és nem azt megelőzően való beterjesztése nyilván csak a jelen kivételes évben történik meg.

Egyházkerületi tanács az 1936. évre való bemutatott költségvetést elfogadja és megerősíti.

1d. Az egyházkerületi elnökség a számvizsgálati, pénztárvizsgálati és költségvetési jelentéssel kapcsolatban a számvizsgáló bizottsággal tisztelettel javasolja, hogy egyházkerületi pénztárnoknak Pónus Lajos volt takarékpénztári tisztviselőt, ellenőrnek Fodor György ny. lelkészt az egyházker. tanács megválasztani méltóztassék. — Pónus Lajost szaktudása, az ideiglenes megbízásban mutatott buzgalma, Fodor Györgyöt régi számvizsgálati gyakorlata ajánlják e tisztségekre.

Az egyházkerületi tanács Pónus Lajost egyházkerületi pénztárnoknak, Fodor Györgyöt ellenőrnek megválasztja.

2. Az Orjó 1935. évben 1417 P-t bocsátott Püspök úr rendelkezésére sajtó és szegényügy céljaira. Püspöki titkár beterjeszti az elszámolást, amelyet pénzügyi bizottság felülvizsgált és elfogadott. Eszerint sajtótámogatásra és szociális célokra tételenként felsoroltan kiadatott 995 P 82 fill. Maradvány 321 P 18 fill.

Egyházkerületi tanács megköszöni Püspök úrnak ezt a tájékoztatást, mert ennek az összegnek kezelése diszkrécionális hatáskör. Örömmel vesz tudomást arról, hogy a szociális szükségletek ezen a módon is támogatást nyernek. Az elszámolást tudomásul veszi.

3. Püspök úr bemutatta az egyetemes konvent elnöki tanácsának 1936. június 8-án 1. sz. alatt hozott határozata alapján az ő rendelkezésére bocsátott egységes tűzbiztosítási tervezetet és pedig a konventi tanácsos és az ezt átdolgozó Gazdák Biztosító Szövetkezete tervezetét. Az 5338/1936. sz. konventi irat Püspök urat arra kéri, hogy észrevételeit és kívánságait sürgősen közölje az elnökséggel, hogy azoknak a Gazdák Biztosító Szövetkezetével folytatandó szóbeli tárgyalás során, lehetőségig érvényt lehessen szerezni. Egyházkerületi közgyűlésünk 31/1935. sz. alatt, a többi egyházkerületek elnökségével összhangban felhatalmazást adott az egyetemes konvent elnökségének tűzbiztosítási szerződés megkötésére. Püspök úr 1586/1936. sz. iratában észrevételeit felterjesztette a konventi elnökséghez, amelyben azt is kérte, hogy a mai egyházkerületi tanácson az újonnan szerkesztett biztosítási szerződést szeretné megismertetni. Ez a szerződés nem áll rendelkezésre, így az előbbi szerződés-tervezet tartalma mutattatik be a következőkben :

A magyarországi ref. egyház egyetemes konventje kötelezi magát, hogy Magyarország határain belül 1937. január 1-től az összes ref. egyházi tulajdonokat ingóságokkal együtt 10 évi időtartamra, tűz-, villám és használati gáz és egyéb gázok robbanása által származható károk ellen kizárólag a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosíttatja.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete vállalja ezt a biztosítást, melynek esetenkénti érvénybe helyezése az ORJÓ útján jön létre.

A biztosítási díjakért az egyházkerület kezességét vállal.

A biztosítási alapdíjtételek 1000 pengőnkint 20-tól 500 fillérig állapíttatnak meg, ehhez jön 25% együttes illeték. Egyéb felszámításnak helye nincs. Az alapdíjtételekből Budapest kivételével 25—40% engedménynek van helye az épület teljes építményi értékben való biztosítása esetén, úgyszintén a biztosítás tartama alapján is 12—20% engedmény van. A díjak minden év szeptember 15-én fizetendők. A kárt 8 naptól egy évig lehet bejelenteni. A kárösszegeből levonásnak nincs helye semmi címen.

Egyházkerületi részesedések: diákjóléti célokra évi 1600 P; az itt befolyó díjak 50%-a; az évi tiszta haszon 60%-a a díjbévitel arányában; és időtartami haszon után tiszta nyereség 25—50%.

Egyházi tisztviselők magánépületeiket, ingóságukat 10 évre 20% engedménnyel biztosíthatják.

Egyházi közületek jég-, betörés stb. biztosítás esetén a normális alaptételek mellett kedvezményt élveznek bizonyos esetekben.

Egyházkerületi tanács a bemutatott tűzbiztosítási szerződés tervezetét tudomásul veszi.

4. Az abauji egyházmegye esperese felterjeszti jóváhagyás végett Regitkó Pál baktai lakos és a Baktai Református Egyház között létrejött csereszerződést, amely szerint a most nevezett református egyház a tulajdonát képező és a ref. tanítói javadalom céljaira szolgáló a baktai 211. tjkvben felvett ingatlanból a vázrajz szerinti 466 négyszögölet elcseréli Regitkó Pálnak a baktai 419. sz. tjkvben felvett 470 négyszögöl területű ingatlanáért. A cserét az egyház kellő alakban elhatározta, gazdaságilag megindokolta, az egyházkerületi közgyűlés azt már 1929-ben elvileg előzetesen is jóváhagyta.

Egyházkerületi tanács Regitkó Pál baktai lakos és a Baktai Református Egyház között szabályszerű alakban létrejött, 1936. május 15-én kelt, az egyház 466 négyszögöl és Regitkó Pál 470 négyszögöl területű ingatlan részeire vonatkozóan létrejött csereszerződést jóváhagyja.

5. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozatával felterjeszti jóváhagyás végett a bodrogkereszturi református egyházközség mint eladó és Dorcsák János és neje bodrogkereszturi lakosok, mint vevők között 1936. január hó 9-én létrejött adás-vételi szerződést, amely szerint a nevezett egyház 1 kat. hold 672 négyszögöl kiterjedésű a bodrogkereszturi 427. sz. betétben felvett parlag földjét, amelyet másként hasznosítani nem tud, 280 P vételárban eladja fent nevezett vevőknek. Az egyházközség az adás-vételt törvényszerű alakban elhatározta, adó- és értékbizonyítvány a vételárral egyezően igazolja az ingatlan forgalmi értékét, tehermentesítési engedély csatolva lett. A szerződést az egyházmegye is jóváhagyta.

Egyházkerületi tanács a bodrogkereszturi egyházközség mint eladó és Dorcsák János és neje mint vevők között 1936. január 9-én létrejött, az egyházközség 1 kat. hold 672 négyszögölnyi parlagjára nézve a törvényszerű alakban elhatározott adás-vételi szerződést jóváhagyja azzal, hogy a befizetendő vételárt mindaddig, amíg azt

az egyház megfelelő ingatlan újabbi vásárlására nem fordítja, el nem költheti és más célra nem fordítható alapként köteles kezelni.

6. Az alsózempléni egyházmegye elnöksége saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a kisorzvágnyi presbitérium és ref. egyház közgyűlése azon határozatát, amelyben a nevezett egyházközség kellő alakban elhatározta, hogy a sárospataki róm. kath. plébániától m. holdankint 440 P átlag áron három m. hold földet vásárol. Az egyházközség az ingatlan vásárlásához szükséges tőkeösszeggel rendelkezik.

Egyházkerületi tanács a kisorzvágnyi ref. egyház azon elhatározását, amely szerint az egyház rendelkezésére álló tőke befektetése mellett a sárospataki róm. kath. plébániától m. holdankint 440 P árban 3 m. hold földet akar vásárolni, elvileg jóváhagyja. A vonatkozó adás-vételi szerződés annak idején azonban jóváhagyás végett a felsőbb egyházi hatóságokhoz felterjesztendő lesz.

7. A felsőborsodi egyházmegyei tanács saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a nagyvisnyói egyháznak Huszár Nagy Lajos ottani lakossal 649 □-öl lelkészi javadalmi földnek az annak közelében fekvő 730 □-öl nagyságú szántófölddel való elcserélése tárgyában megkötött csereszerződést.

Egyházkerületi tanács a csereszerződés jóváhagyását ezúttal az alábbi alaki hiányok miatt mellőzi:

Az adás-vételi szerződésben eladóként az egyház képviselőjében az egyház lelkésze és gondnoka irandó be, miután a ref. egyház törvényszerű képviselőjére nem a presbitérium, hanem a lelkész és gondnok jogosultak,

miután a szerződésből kitűnően az egyház tulajdonát képező részingatlan eladásáról van szó, amennyiben az eladás tárgyát nem teljes egész telekkönyvi jószágtest képezi, az eladott és visszamaradt részeket kellően kitüntetve, a szerződő felek által aláírt szabályszerű vázrajz készítenő és csatolandó,

bemutatandó a csere tárgyát képező ingatlanoknak a teherlapra is kiterjedő telekkönyvi szemléje,

az egyházközség presbitériuma ebben az ügyben nem névszerűen szavazással határozott, holott ezt a E. T. I. tc. 70. §-a ily esetben kötelezően előírja,

Ezen pótlások végrehajtása után terjesztendő fel a szerződés újból jóváhagyás végett.

8. A felsőborsodi egyházmegye tanácsa saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a szakácsi egyház

új lelkészi díjlevelét, amelynek az újbóli megállapítására a felterjesztés szerint azért lenne szükség, mert a csekély lélekszámú és anyagilag is erőtelen kis egyház tagjai nem tudnak eleget tenni a régi díjlevelben foglalt kötelezettségüknek, amennyiben a régi díjlevelben biztosított 80 kor. pénzfizetés, valamint a javadalmi földek megmunkálása kimaradna az új díjlevelből; a javadalmi földek munkáját az egyház már régebben megváltotta s a váltságot az adócsökkentési segélyből fizette a lelkésznek, minek folytán az egyház szükségletei fedezetet nem találtak. Kárpótlásként az egyház hívei a parlag szőlő telepítési földmunkáját vállalnák s annak jövedelméből nyerne a lelkész is kárpótlást, de már a kongrua revízió alkalmával is részben kárpótlást nyert.

Egyházkerületi tanács az új díjlevel megerősítését mellőzi, mert vezérelvként tartja szem előtt, hogy az egyházi javadalmaknak az új díjlevelek útján szándékolt és itt is célbavett csonkítása, mely az egyetemes egyház amúgy is megfogyatkozott erkölcsi és anyagi birtokállományának megfogyatkozásával járt, csak a legvégső szükség esetén foghat helyt, már pedig a felterjesztett határozatok a szakácsi egyház és annak hívei helyzetében ily rendkívül súlyú jelenséget nem tüntetnek föl, annál kevésbé bizonyítanak: nincs kellően feltárva és igazolva, mi okozta az egyház állítólagos elerőtlenedését, a legutolsó évtizedekben csökkent e és mennyivel a hívek lélekszáma vagy lényegesen romlott-e és miben a vagyoni helyzete, — nincs beterjesztve az egyháznak szabályszerű vagyonteltár másolata, amely az egyház esetleg fennálló és el nem bírható terheit, valamint költségvetése, amely az egyensúly hiányát nyilvánvalóan feltüntetné, — az 1929-ben állítólag történt az a megállapodás, hogy a közmunkaváltság megszűnik és azt a lelkész az egyház adócsökkentési segélyéből kapná értékben meg, amely magában is díjlevel csonkítást feltüntető és az egyházmegye esperesének vizsgálatát kívánó gyakorlat, amely az egyház költségvetésének a felborulását nyilván eredményezte, felterjesztve, illetve annak egyház felsőbb hatósági megerősítése igazolva nem lett.

9. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa jelenti 1936. június 15-ikén tartott ülésének 71. jkvi pontjába foglalt határozatában, hogy a gazd. választmány az ig.-tanács általános felhívása folytán (az erdőbirtok szaporítása iránt) javasolja az Alsóregmec határában fekvő 433 kat. hold kiterjedésű, br. Dóry Andorné sz. gróf Semsey Mária tulajdonát képező erdő megvételét 43,020 P-ért. A vételár tulajdonképen 100.000 P lenne, amiből azonban 57.000 P-t egy fakereskedő cég fizetne ki a F. M. által engedélyezett 85

kat. hold rendkívüli erdőkitermelési jog átengedése ellenében. A gazd. választmány által bemutatott jövedelmezőségi számítást úgy az igazgatótanács, mint az egyházkerületi elnökség helyeselve, a dolog sürgőssége miatt elvi hozzájárulásukat adták a szerződés megkötéséhez még 1936. május havában. Azóta a szerződés megkötése a fakereskedő visszalépése folytán nem történhetett meg, de a gazd. választmányi elnök jelentése szerint az eddigi alapon egy másik fakereskedővel vették fel a tárgyalás fonalát.

Egyházkerületi tanács a maga részéről szintén helyesli az erdőbirtok szaporítását s miután a rendkívüli fakitermelés átvételével is kapcsolatos erdővétel körülményei olyanok, hogy azok egyházhatósági jóváhagyásával nem lehet a legközelebbi gyűlésig várni, felhatalmazza az egyházkerületi elnökséget, hogy a gazdasági választmány által megkötendő s az igazgató-tanács, vagy annak ügyvezető gondnoka által megerősített erdővételi szerződést az egyházkerület nevében megerősíthesse.

10a. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (19. pont) felterjeszti a teol. kar jelentését a teol. ifjúság gyakorlati munkájáról, melynek főbb ágairól dr. Szabó Zoltán teol. tanár következő jelentése tájékoztat:

1. Középiszkolai bibliakörök vezetése: 17 bibliakörben 44 vezető és segédvezető 209 gimn. diákkal foglalkozott a szokásos közös előkészítés alapján ez évben is Jézus életének megismerésével.
2. Vasárnap délutáni kátémagyarázat (II—III. évesek munkája).
3. Alsó gimn. oszt. tanulók téli vasárnapi istentiszteleteinek végzésében 5 III—IV. éves segédkezett.
4. Tanyai- és szórványistentiszteletek. Györgytarlón, Végárdón, Királyhegyen, Bodrogsárán (ide lehet még számítani a zsendányi állandó és bodroghalászi kisegítő igehirdetést).
5. Vasárnapi iskolai munka (7 teológus).
6. Ker. ifjúsági munkában való részvétel (4 teológus).
7. Diákbetegek látogatása (középiszkolások szobafőnökeiként szolgáló theologusok végezték és vállalták).
8. I. éves theologusok lelkeszi hivatali inspectio-ja. Cserkész, öregcserkész s különböző gyak. theol. szemináriumi vonatkozású munkában beosztás és önkéntes vállalkozás alapján dolgozik még ifjúságunk.

Új munkaágunk volt az idén a családlátogatási akció, amelynek céljai voltak: teol. ifjúságunknak városunk prot. intelligenciájával való összehozása, a család nevelő erejének és melegének értékeiben való részvétel, az evangélium szolgálata, családi istentiszteletek tartása másfelől. Módszere: A teol. ifjak fogadására vállalkozó családoknál az ifjak 2—10-es csoportokban este fél 8-tól fél 10-ig, 10-ig időztek. A családlátogatás az ifjak írásmagyarázatával kezdődött, amelyre a közös előkészítés a szom-

bati gyakorlati délelőttön történt. Társalgás, tea töltötték ki az est további részét. Egy-egy teológus hetenként átlag egy estét tölthetett egy családnál. Ifjaink sokszor szóvátett társadalmi csiszoltságának egyik szerencsés megoldásává lehet ez a munka.

Javasolja a teol. kar a következő évre a teol. ifjúságnak a tűzoltói kiképzését, ami egyfelől régi tradíció felelevenítése volna, másfelől a lelkipásztor faluvezető és nevelő szolgálata is elkötelez ez irányban. Az igazgatótanács véleménye szerint e tekintetben megvárando a készülő tűzrendészeti törvény életbeléptetése.

Egyházkerületi tanács a teol. ifjúságnak sokoldalú s egyre kiszélesedő gyakorlati munkájáról szóló jelentését örömmel veszi tudomásul. Különösen örömmel értesül a családlátogatás szép és áldásosnak ígérkező akciójáról, s annak jövőbeli folytatásához, úgyszintén a tervezett tűzoltói kiképzéshez is hozzájárul, anélkül azonban, hogy ez az ifjúság túlterhelésével s teol. tanulmányaik elvégzésében, vagy egyéb kötelességteljesítésben való akadályoztatással járna.

10b. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936 június 15-iki üléséből (24.) felterjeszti dr. Szabó Zoltán teol. tanárnak a népfőiskolai tanfolyamról szóló jelentését, melynek főbb adatai a következők.

A tanfolyam február 1-én kezdődött és február 9-ig tartott. A tanfolyam állandó vezetői voltak: dr. Szabó Zoltán, dr. Újszászy Kálmán teol. tanárok és Szabó Lajos missziói lelkész. A tanfolyamon az egyházkerület különböző községeiből 36-an vettek részt.

A népfőiskolán a következő előadások voltak:

1. Dr. Szabó Zoltán: A sárospataki ref. főiskola története. —
2. Dr. Harsányi István: A Falu és a Betű. — 3. Kántor Mihály (Cigánd): A falu és a gyöngyösbokréta. — 4. Dr. Wieser Béla (Faluszövetség): Népinevelés, önnevelés. — 5. Dr. Tölgyes István (Faluszövetség): A csereakciók és a Faluszövetség. — 6. Dr. Harsányi István: A magyar irodalom vezéralakjai Vörösmartyig. — 7. Dr. Szekeres László (Faluszövetség): Faluszervezés, falunevelés. — 8. Dr. Móricz Miklós: A földműves a nemzet életében. — 9. Dr. Wanke Gusztáv (OKH): A szövetkezeti eszme. — 10. Dr. Buchgraber János: A preventív orvostudomány. — 11. Dr. Hazay János: A csesemővédelem. — 12. Tury Sándor (Paszab): Az öntudatos képzés. — 13. Tury Sándor (Paszab): A magyar földműves a történelemben. — 14. Dr. Móricz Miklós: A magyar földműves nép a magyar nemzet gazdasági életében. — 15. Dr. Harsányi István: A magyar irodalom vezéralakjai napjainkig. — 16. Dr. Lőrincz Ernő: Fajnevelés, eugenetika és népbetegségek. — 17. Dr. Móricz Miklós: A földműves nép szerepe a nemzet lelki életében. — 18. Tury Sándor (Paszab): A népmesék és népművészet felkarolása. — 19. Jakab László (Bpesti Tejszöv. Központ.): A tejszövetkezetek. —

20. Dr. Weis István: (OTI): A magyar földműves nép a magyar közéletben. — 21. Kántor Mihály (Cigánd): A magyar kenyér története. — 22. Kántor Mihály: (Cigánd): Rákóczi a dicsőségben. — 23. Hegyi József: A magyar nyelv és rokonai.

11 helyi előadás, 12 Falu és Széchenyi-Szövetség.

Meghallgatta a tanfolyam február 2-án Molnár Mária misszionáriusnő előadását.

Minden este minta — KIE — összejövetelek voltak, amelyeket a tanfolyam első felében Kovács Péter földműves-titkár, a tanfolyam második felében Dobos Károly KIE-titkár vezetett.

A zene- és énektanítást Szabó Ernő gimn. ének- és zenetanár látta el.

Látóutak: A főiskolai nagykönyvtár megtekintése (vezető: Koncz Sándor szénior). A régészeti múzeum megtekintése (vezető dr. Jakob Károly). A fizikai gyűjtemény megtekintése (v.: Benkő Béla). A term. rajzi gyűjtemény megtekintése (v.: Hallgató Sándor). A gőzmalom, a vár és történelmi nevezetességeink megtekintése, (v.: Tárczy Árpád). Az angol-internátus megtekintése.

A hallgatók jegyzeteket készítettek s a jegyzetek mellett a „Kerékvágás“ című lap is hozta az összes előadások anyagát úgy, hogy az tankönyvül is szolgált.

A vizsgán, február 8-án valamennyi hallgató megfelelt és mindegyik könyvjutalmat kapott és a Faluszövetség oklevelét, Takács Ferenc (Borsod) pedig ezüst érmet.

A tanfolyam hallgatói vendégek voltak, együtt laktak és étkeztek a teológus ifjakkal. Mindent ingyen kaptak, csak a tanfolyam újságjáért, amely tankönyvük volt, kellett fizetniük naponta 2 fillért (ez ideális ár volt csupán, mert nekünk egy szám közel 10 fillérbe került).

A tanfolyam hallgatói egy jelképes faluba tömörültek, amely Szeretefalva nevét vette fel, bírót és egyéb belső embereket választott magának. Ezenkívül működött egy gazdakör is.

A napirend a következő volt:

6 órakor felkelés. 6:05 órakor reggeli torna. 7—7:30-ig áhítat. 7:45-kor reggeli a tápintézetben. 8—1-ig előadások. 1:30-kor ebéd. 1:30-tól 3-ig pihenő. 3—5-ig látóutak, előadások. 5—6-ig zene, náttanulás. 6:30-kor vacsora. 7—8:30-ig KIE. 8:30—9-ig szobánként áhítat. 9 órakor fürdés, lefekvés.

Részvett a tanfolyam egy cserkészünnepélyen és egy szeretetvendégségen, melyen a műsort a tanfolyam hallgatói adták.

Az egész idő alatt a legnagyobb készséget, rendet és tanulmányvágyást tapasztaltunk.

A tanfolyam hallgatói a legjobb benyomásokat szerezték a tanfolyamról.

A tanfolyamon megtanultuk azt, hogy a földműves nép lehet a nemzet számára erőforrás, de lehet temető is. Mi azt akarjuk, hogy új élet forrása legyen. És erre jól megtanított minket a tanfolyam.

Annyit kaptunk itt, hogy ha a felét is megtudjuk valósítani, boldog lesz a mi falunk...

A tanfolyam méltó befejezése volt a február 9-iki záróünnepély a főiskola imatermében, ahol a püspök urunk megrázó, könnyesen szép és elkötelező hatalmas indító beszéde és a jutalmak kiosztása után a tanfolyam végetért.

A theol. kar az igazgatótanács útján javasolja, hogy addig, amíg Sárospatakon létesül a gazdasági iskola, a népfőiskolai tanfolyam a jövő évben is megrendeztessék a folyó évihez hasonló keretek között.

Egyházkerületi tanács mindenekelőtt elismerését nyilvánítja azoknak, akik a népfőiskolai tanfolyamot kezdeményezték, megvalósították és fáradságot nem ismerő önkéntes munkával eredményes befejezéshez juttatták, nevezetesen dr. Szabó Zoltán és dr. Újszászy Kálmán theol. tanároknak és Szabó Lajos missziói lelkésznek, s általában mindazoknak, akik előadásaikkal hozzájárultak a tanfolyam tartalmasságának és sokoldalúságának az emeléséhez. De örömmel látja egyházkerületi tanács azt is, hogy amint ez az első kezdeményezés megmutatta, egy ilyen tanfolyam nemcsak ref. ifjúságunk gazdasági és egyéb ismereteinek a gyarapítása révén lehet fontos, hanem az alkalmas eszköz lehet a falu evangéliumi szellemben való nevelésének az elősegítésére és arra is, hogy falusi ifjaink bepillantást nyervén főiskolánk életébe s magasabb kulturértékek ismeretébe, egyházkerületünk, egyházközségeink és a főiskola egységének és annak a tudatára ébredhetnek, hogy falu és város, népi műveltség és a magasabb kultúra nem ellentétek, hanem azok egymást kiegészítő nagy harmóniába tartoznak s ennek a felismerése és átérzése az egymást megértés, az egyházi és nemzeti téren való tökéletesebb egybeforradás fontos érdekét szolgálhatja. Mindezeknél fogva egyházkerületi tanács készséggel járul hozzá, hogy a népfőiskola, amennyiben azt a tanári kar önkéntes munkavállalással megrendezni hajlandó, az 1936—37-ik iskolai évben is megrendeztessék. Kiköti azonban, hogy a tanfolyam megrendezésének úgy kell megtörténni, hogy sem theologusok ne szabadságoltassanak, sem az étkezés a theologusok, vagy a tápintézetnek a megterhelésével ne járjon. Felhívja az egyházkerületi tanács a gazd. választmányt arra, hogy az 1936—37. költségvetési évre erre a célra 300 P-t állítson be a költségvetésbe, a theol. kart pedig arra, hogy a tanfolyam tervezetét hozzájárulás céljából terjessze fel a főiskolai gondnokhoz és az egyházkerületi elnökséghez. Végül egyházkerületi tanács felkéri az elnökséget, hogy a V. K. M. úrnál erre a célra államsegélyt kieszközölni méltóztassék.

10c. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (10. p.) jelentést tesz az angol követ látogatásáról. Eszerint Sir G. G. Knox budapesti angol követ június 3-án meglátogatta a főiskolát és az angol internátust, mely alkalommal őt Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok és gróf Bethlen Pál főiskolai világi gondnok fogadta és üdvözölte. A látogatáskor megjelent dr. Szily Kálmán államtitkár és dr. Kőrössy László min. tanácsos, a kultuszminiszterium V. ügyosztályának a vezetője is.

Egyházkerületi tanács örömét fejezi ki a magas látogatás felett s a maga részéről is csatlakozik ahhoz a köszönethez, amelyet az igazgató-tanács a látogatás előkészítőinek s résztvevőinek már kifejezett.

10d. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (22 p.) felterjeszti dr. Marton János theol. intern. igazgató jelentését a theol. internátus 1935/36. évi működéséről. A jelentés szerint a theológusok létszámcsökkentése miatt csak 53 theológus bentlakó volt s a hely kihasználása miatt 21 gimn. tanuló is felvételt, akikre való felvigyázás új munkát és missziót jelentett a theol. ifjúság részére, mely azt készségesen vállalta s általában dícséretes sikerrel végezte. Egyébként az internátusi élet a megállapított rend szerint folyt le (csendes napok, reggeli áhitatok, bibliaköri munka stb.). A theol. kar az igazgató-tanács hozzájárulásával javasolja egységes ágytakarók beszerzését s az u. n. régi kis áhitat-teremben a régi dísztelen padok kicserélését s általában az egész teremnek áhitat-teremmé való átalakítását.

Egyházkerületi tanács a jelentést megnyugvással veszi tudomásul s örömmel értesül arról, hogy — régi tradíció felelevenítéseképpen — a theol. ifjúság a gimn. ifjúság egy részével való együttlakás révén annak nevelésével is misszió munkát teljesít. Hozzájárul az egységes ágytakarók beszerzéséhez s az áhitat-terem átalakításához, a theol. internátusi alap terhére.

10é. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1936 június 15-iki üléséből (7 p.) jelenti, hogy az a nagy gondolat, amelyet még b. e. gróf Klelsberg Kunó vetett fel először, amelyet a Pataki Diákok Országos Szövetsége s a főiskola is szeretettel karolt fel, t. i. II. Rákóczi Ferenc, a nagy szabadsághős szobrának a létesítése, a főiskola által megidított gyűjtés sikere folytán megvalósult. amennyiben 1935 október 6-án a városi hősi emlékművel egyszerre a Rákóczy szobor, Horváth Géza szobrászművész alkotása, országos jellegű ünnep keretében, amelyen József kir. herceg, a háború egyik legmagasabb hadvezére is megjelent, lepleztetett. Az ünnepélyen Novák Sándor közigazgató ismertette a szobor létesítésének a történetét, az ünnepi beszédet pedig dr.

Enyedy Andor egyházkerületi lelkészi főjegyző tartotta, amely a nagy fejedelemhez méltó módon történelmünk nagy tanúságait párosította keresztyén vallásunk alapvető gondolataival.

Egyházkerületi tanács a II. Rákóczi Ferenc emléke iránti mélyeséges hódolattal vesz tudomást arról, hogy immár ott áll őrt ősi kollegiumunk előtt a nagy fejedelem ércalakja s hirdeti a pataki ifjúságnak a magyar áldozatkészségnek soha nem muló örök eszményét.

Köszönetét nyilvánítja egyházkerületünk mindazoknak, akik filléreikkel siettek a szoboralap megteremtéséhez, de mindenek előtt Kazinczy Gábornak, a Pataki Diákok Országos Szövetsége elnökének, mint a legnagyobb adakozónak, Horváth Gézának, a szép szobor alkotójának, dr. Enyedy Andornak a magas szárnyalásu ünnepi szónoknak s végül a főiskola összes tényezőinek, melyek a szép alkotás létrehozásán fáradoztak.

10f. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (12. p.) jelenti, hogy június 14-én megtörtént a kollegium előcsarnokában a Gályarabok reliefjének a leleplezési ünnepélye s ezzel megkezdődött annak a szép gondolatnak a megvalósítása, hogy az átjáró csarnok falmezőnyeit egy-egy a főiskola történetéből vett jelenet művészi plakettjeivel tegyük még impozánsabbá. A Gályarabok reliefjének költségeit tulnyomórészt a theol. tanári kar és ifjúság adományai fedezték, míg az egyházközségek húsvéti perselypénz adományának csak egy kis része használtott fel erre a célra, a többi pedig tartalékolva van a következő relief elkészíttetésére. A zsüri által legjobbnak minősített pályamű, amely Dabóczi Mihály alkotása, művészi erővel örökíti meg a gályarabságot szenvedett volt pataki diákoknak törhetetlen hűségét s ad példát a vallási meggyőződés iránt közömbösebb utódoknak. Az ünnepi beszédet Darányi Lajos sárospataki ref. lelkész tartotta.

Egyházkerületi tanács mély megindultsággal gondol azokra a gályarab diákhősökre, akik korunk számára is a mártíromságig elmenő szilárd hithűség soha el nem halványuló példaképeit szolgáltatták, de köszönetet mond egyházkerületünk a mai hálás nemzedéknek is, amely áldozatkészségével és munkájával róttá le a kegyelet adóját a vértanúság fenséges eszményének ércebe öntése által.

10g. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1936 június 15-iki üléséből (26 p.) vonatkozással az egyházkerületi tanács 1935 szeptember 27-iki ülésének 1 jkvi. pontjának 2. alpontjában hozott határozatára theológusok felvételének szigorítása tárgyában jelenti a theol. kar jelentése alapján, hogy már az igazgatótanács ko-

rábbi határozata alapján megtörtént az a szigorítás, hogy teológiára elégséges érettségi bizonyítvánnyal csak olyanok vehetők fel, akik a lelkipásztori pályára való elhivatásuknak kiváló bizonyosságát szolgáltatják s ezentul a hivatkozott egyházkerületi tanács határozat értelmében alkalmaztatni fog az a rendelkezés is, hogy elégséges érettségi bizonyítvánnyal csak olyanok vehetők fel, akiknek hittanból jónál rosszabb osztályzatuk egész gimn. pályájuk alatt nem volt. E tárgyi előfeltételeken kívül a személyi rátermettség alaposabb elbírálása céljából javasolja a theol. kar a püspök ur által felvetett azt a gondolatot intézményesíteni, hogy a folyamodók közül az alkalmasoknak látszók 3—4 napra hívassanak be a teológiára, amely idő alatt a tanári kar alapos vizsgálat alá vétén a folyamodókat, ennek eredményéhez képest teszi meg a felvételi javaslatát.

Egyházkerületi tanács a jelentést tudomásul veszi s a felveendőknék 3—4 napra szóló előzetes behívására vonatkozó javaslatot határozati erőre emeli.

10h. A Dókus Ernő és neje szül. Ragályi Ilona alapítvány tárgyában a sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936 június 15-iki üléséből (74. p.) jelenti a következőket. Az 1935 november 15-ikén tartott egyházkerületi közgyűlés, mely az alapítólevél szövegét letárgyalta és elfogadta, nem gondoskodott még az alapítólevél végleges szövegének a közzétételéről, mert abba még beiktatandók voltak a budapesti házra vonatkozó teleggönyvi adatok, amelyek akkor még a teleggönyvi átirás hiányában nem állottak rendelkezésre. A teleggönyvi átirás azóta megtörténvén, ez adatok beiktattak az alapítólevélbe s az alapítólevél a szokásos aláírással ellátva (gazd. választmányi elnök, ügyvezető főiskolai gondnok, püspök és főgondnok), 5 példányban kiállított és pedig 1 példányban a főiskola, 1 példányban az egyházkerület, 1 példányban az Egyetemes Konvent, 1 példányban a rokonok, s 1 példányban a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter részére (nem jóváhagyás, hanem csak a legfőbb felügyeleti jog gyakorolhatása céljából). Az igazgató-tanács javasolja az alapítólevél közzétételét.

Egyházkerületi tanács az alapítólevélnek a szabályszerű kiállítását tudomásul veszi s a nyomtatásban való közzétételt mellőzi, miután az a főiskola 1935—36. évi Értesítőjének a függelékében teljes egészében megjelent, s ez a nyilvánosság számára teljesen elegendő.

10i. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936 június 15-iki üléséből (80. p.) jelenti a dr. Szoboszlay Gyula hagyaték tárgyában a következőket. Az amerikai hagyaték lebonyolításával a főiskola még 1930-ban a chicagói m. kir. konzulátust bizta meg. A végrendeleti végrehajtók követelése miatt a dolog perre került,

a főiskola azonban a pert a kaliforniai legfőbb bíróságnál jogerősen elvesztette. Miután a hagyaték értékesítésének éppen ez a per volt az akadálya, a chicagói konzulátus los-angelesi kirendeltségének az értesítése szerint most már megtörtént a hagyatékhoz tartozó amerikai részvények javának az értékesítése s ebből az összegből tisztán és tehermentesen 5013 dollár 41 cent jutott a főiskolának, amelyet a főgondnok úr szerencsés közbenjárására a Nemzeti Bank útján a hivatalos árfolyamon felül 28.907 P-ért sikerült értékesíteni. Tartoznak még a hagyatékhoz eddig értékesítetlen bizonytalan értékű részvények, amelyek eladásából a konzulátus értesítése szerint lehet még valamelyes összeget remélni. Az igazgató-tanács jelentése szerint, miután a végrendelet a főiskolát örökössé nevezte anélkül, hogy az örökségnek különös rendeltetését megszabta volna, a befolyt összeg az iskolafenntartó közpénztárt illeti s mint ilyen közpénztári tőkeként kezelendő.

Egyházkerületi tanács ezúttal is felidézi a sárospataki ref. főiskola egykori növendékének, az amerikai Sanfrancisco-ban 1930 április 22-ikén elhunyt dr. Szoboszlay Gyula orvosnak az emlékezetét s a nemeslelkű adományozónak haló poraiban is élő bizonyágát látja annak, hogy a jó földbe vetett mag meghozza a maga gyümölcsét s az egykori pataki kis diák évtizedeken át idegen világországban távol sem szakadt el lelke mélyén ref. egyházunktól, hazánktól s az őt valamikor dajkáló Alma Mátertől, hanem ragyogó példáját adva a hálás pataki diáknak, százszorosán fizeti vissza azt, amiben hajdan a főiskola jóvoltából részesedett.

Egyházkerületi tanács a befolyt s a még befolyandó összeget a végrendelet alapján főiskolai közpénztári tőkének nyilvánítja, s felhívja a gazdasági választmányt, hogy annak értékálló befektetésére nézve tegyen alkalmas időben javaslatot.

10]. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (22. p.) jelenti, hogy Kolozsvári Veress Győző ny. postatakarékpénztári főtanácsos, budapesti lakos, a főiskola egykori növendéke, 1936. január 13-án elhunyt feleségének, szül. Egri Bónis Ilonának az emlékére alapítványt tesz a főiskolánál „Bónis Ilona-alapítvány” címmel, jól tanuló, szegénysorsú növendékek jutalmazására. Alapítványi tőkéül 1936. szeptember 1-től kezdve, amíg él 100 P-t fog havonta befizetni. Igazgatótanács felterjeszti az alapítólevelet megerősítés céljából.

Egyházkerületi tanács a legnagyobb hálával és köszönettel adózva az alapítónak, az alapítványt elfogadja és az erről szóló alapítólevelet megerősíti.

10k. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképző-intézet igazgatótanácsa 1936 június 15-iki üléséből (64 p.) jelenti, hogy Litkey György tornallyai ny. ref. tanító a tanítóképzőnkben jelesen végzett, a világháborúban hősi halált halt László fia emlékére 200 P-ös alapítványt tesz azzal a céllal, hogy annak a kamatát elsősorban a Litkey és Iván család leszármazottjai kapják, ilyenek nem léteben pedig olyan ref. tanító gyermeke, aki az ének és zenében vagy elméleti és gyakorlati pedagógiában az utolsó két évfolyamon arra legérdemesebbnek mutatkozik. Igazgatótanács felterjeszti az alapítólevelet megerősítés céljából.

Egyházkerületi tanács az alapítványt hálás köszönettel elfogadja s az alapítólevelet megerősíti.

10l. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (81. p.) felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés által is már 1932-ben elfogadott Lócsei Rédely Géza alapítványról kiállított alapítólevelet, aminek a kiállítását eddig egy, az örökösök ellen folyamatba tett per és az alapítványi föld telekkönyvi átírásának a hiánya akadályozta.

Egyházkerületi tanács a bemutatott alapítólevelet megerősíti.

10m. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (83. p.) javasolja, hogy az élelmiszer drágulás miatt az évi tápintézeti díj az eddigi 200 P-ről 220 P-re emeltessék. Már a lefolyt 1935/36. isk. évben is a tápintézet további deficit emelkedését csak az évi díjnak 210 P-re való emelésével lehetett elkerülni.

Egyházkerületi tanács a tápdíjnak 220 P-re való felemeléséhez hozzájárul s fenntartja azt a jogát is, hogy ha akár az élelmiszerek drágulása, akár a pénz értékének a csökkenése miatt a tápintézeti pénztárt a deficit veszélye fenyegetné, a díjat évközben is a szükséges mértékre felemelhesse.

10n. A sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsa 1936 június 15-iki üléséből (85 p.) javasolja, hogy az élelmiszer drágulásra való tekintettel az angol-internátusi ellátási díj 1936 szept. 1-től kezdődő hatállyal emeltessék fel akként, hogy a nem protestáns keresztyének havi díja 5 P-vel, a nem keresztyéneké havi 10 P-vel emeltetnek, míg a protestáns növendékek díja az eddigi maradna.

Egyházkerületi tanács a javaslat elfogadásával szeptember 1-től kezdve az angol-internátusi ellátási díjat nem protestáns keresztyén növendékeknél havi 125 P-ben, a nem keresztyénekénél havi 130 P-ben állapítja meg.

10o. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1936. június 15-iki üléséből (84. p.) javasolja, hogy a főiskola vegye meg a Szűcs István salamoni ref. lelkész tulajdonát képező kétlakásos és a mellette fekvő Ádámné-féle házat. Előbbi vételára 15.000 P lenne, a másikra, miután annak tulajdonosa Amerikában lakik, még nincs vételárajánlat. A két ház az angol-internátusi tennisz pályák és az iskolakert közt terül el s együtt szerencsésen egészítené ki az internátusi telket s alkalmas lenne akár az angol internátus kiegészítésére, akár egy új internátus megépítése helyéül. Vétel esetén a vételárat a közpénztár előlegezné s később az az internátusi alap amortizálná majd, amelyik a vásárolt házakat használni fogja. Időközben pedig a két ház bérbeadás útján is meghozná a maga kamatát.

Egyházkerületi tanács a felvetett gondolatot helyesli s felhatalmazza a gazdasági választmányt, hogy a Szűcs-féle házat 15.000 P-ért s az Ádámné-féle házat, ha az még elfogadható áron kínálatik fel, megvegye úgy azonban, hogy az adás-vételi szerződések jóváhagyásra bemutatandók lesznek az egyházkerületi elnökségnek.

10p. A sárospataki ref. főiskola és tanítóképző-intézet igazgatótanácsa 1936 június 15-iki üléséből (25 p.) felterjesztést s javaslatot tesz a segéd lelkészek lelkésztanítói oklevelének a megszerzése tárgyában.

Egyházkerületi tanács az előterjesztés alapján alábbi megállapításokat teszi illetve határozatokat hozza.

I. Megállapítja, hogy az Egyetemes Konvent 162—1934 sz. határozatával elrendelte, hogy

1. mindazok, akik az 1933/34 évtől kezdve végzik a teológiát kötelesek, ha felmentésben nem részesülnek, a tanítói oklevelet megszerezni. E nélkül II. lelkészsképesítő vizsgálatra nem állhatnak;

2. felmentést kérhetnek a tanítói oklevél megszerzése alul azok, akik középiskolai tanári oklevelet szereznek, továbbá magasabb teológiai kiképzés végett külföldi theol. főiskolákra mennek tanulmányutra s különös méltánylást érdemlő esetben azok, akik zenei hallás hiányában előreláthatólag sikertelenül vállalkoznának tanítói oklevél megszerzésére. A felmentést a theol. kar előterjesztése alapján az egyházkerületi közgyűlés adja meg.

II. A fenti konventi határozat az egyházkerületet a lelkésztanítóképző-tanfolyam felállítására kötelezvé, 1934 november 29-én tartott egyházkerületi közgyűlésünk (20/a jkvi. p.) a theol. kar felterjesztésére azt

kérte a V. K. Miniszter úrtól, hogy segédlelkészeink ne külön tanfolyamon köteleztessenek a tanítói oklevél megszerzésére, hanem a sárospataki tanítóképző V. osztályába különbözeti vizsga letétele után rendes tanulókként felvételvén, szerezhessék meg a képesítőt. A V. K. Miniszter úr ezt a kérelmet 52208/1936 V. ü. o. sz. leiratával teljesítette s ennek alapján, valamint theol. kar és tanítóképzőintézet ide vonatkozó megállapodásának a figyelembe vételével egyházkerületi tanács a kiképzés feltételeit az alábbi III. pontba foglalt határozattal állapítja meg.

III. A Sárospataki Theol. Akadémia végzett növendékei lelkésztanítói kiképzésének feltételei.

I. A kiképzés tanulmányi feltételeit a m. kir. V. K. Miniszter 52208/1936. V. ü. o. sz. leírata állapítja meg, amely szerint az I. lelkészképesítő vizsgálatot sikeresen kiállott s. lelkészek egy különbözeti vizsgálatot tesznek, amelynek tárgyai a következők: a) test- és élettan; b) nevelés-, tanítás- és módszertan; c) gazdaságtan; d) rajz; e) ének-zene; f) kézimunka.

E tárgyakból való különbözeti vizsgálat letétele után az ifjak az V. o. rendes tanuló közé felvételnek és annak sikeres elvégzése után tanítóképesítő vizsgálatra állnak, mely alkalommal írásbeli vizsgálatot csak a neveléstudományi tárgyak köréből tesznek s a szóbeli vizsgálat tárgyai a következők: a) nev. tud. tárgyak; b) magyar nyelvtan; c) alkotmánytan; d) Magyarország földrajza; e) gyak. tanítás. A sikeres képesítőt tett jelöltek tanítói oklevelébe az osztályzatok az eddig kialakult gyakorlat szerint állapítandók meg.

A miniszter úr fenti sz. leiratára tekintettel a lelkésztanító-jelöltek az V. o-ban a hit- és erkölcs tan, a magyar irodalom, a német nyelv, a mennyiség tan helyett heti 2—2 órában rajzot, ének-zenét, magyar földrajzot hallgatnak, ill. népiskolai tárgyakból gyakorolják a tanítást az alsóbb osztályú növendékekkel együtt, ha ezt az órarendi beosztás megengedi. Amennyiben azonban az órarendi beosztás ezt meg nem engedné, az V. osztályú növendékekkel együtt hallgatják a hit- és erkölcs tan, a magyar irodalom, a német nyelv és mennyiség tan tárgyakat.

A lelkésztanítójelöltek köteleztetnek az V. évfolyam befejezésével kántorképesítő vizsgát is tenni, mint a növendékek.

2. Nevelési feltételek. A lelkésztanítójelöltek a teol. internátusban laknak, amelynek nevelési rendje, ha erre szükség volna, összhangba hozandó a tanítóképző-intézeti internátus nevelési rendjével. A főiskola tápinté-

zetében étkezzenek a lelkésztanítójelöltek. Fegyelmi tekintetben pedig az intézet fegyelmi szabályai betartására kötelezettek s e tekintetben az V. év növendékeivel való egység dokumentálására a tanítóképző intézet növendékeinek sapkáját tartoznak viselni.

3. A tanítóképzőintézet és a teol. akadémia tanári karának megegyezése alapján az V. évre való felvétel alapjául szolgáló különbözeti vizsga vizsgáló-bizottságába meghívást nyert tanácskozási joggal a theol. akadémia igazgatója.

4. A különbözeti vizsga díja, arra a körülményre tekintettel, hogy itt a ref. egyház intézményes rendelkezésének a végrehajtásáról van szó, szintén kölcsönös megegyezés alapján 35 P. összegben állapittatik meg, a javítóvizsgálatoknak külön vizsgadíja nincs. A képesítő vizsgálat, valamint a kántorképesítővizsgálat azonos a többi növendékek vizsgadíjaival.

5. A lelkésztanító jelöltek részesülnek a legáció kedvezményében, valamint tápintézeti és internátusi jótéteményekben is. A s. lelkészi állások elnyerése tekintetében semmiképen sem kerülhetnek hátrányosabb helyzetbe azoknál a növendékeknél, akik bármi címen a tanítói oklevél megszerzése alól felmentést nyertek.

6. Az énektanításnak a theológián való intenzívebbé tétele érdekében s a tanítóképzőintézet követelményeivel való összhangba hozatala érdekében a theol. kar köteles heti egy órát véve alapul évente legalább 30 órát biztosítani. A két intézet énektanárai pedig kötelesek a használt tankönyv anyagát 30 órára beosztani, úgy hogy bár a tankönyv egyes részei elmaradnak, a lényeg a felvett leckékben benne legyen.

7. A theologusok a II. évtől kezdve a tanítóképzőintézet énekóráira bejárhatnak hospitálni.

IV. Egyházkerületi tanács zenei halláshiányuk miatt a tanítói oklevél megszerzésének kötelessége alól felmenti a következőket: Csák József, Dabóczi István, Demjén Géza, Fehér Zoltán, Kovács István Lapis Károly Miskolci József, Nagy Imre, Tóth Lajos; végül külföldi tanulmány útjuk miatt a következőket: Bertha Zoltán, Vatai László.

11. Csorba György középiskolai előadó jelenti: A miskolci ref. reálgimnázium igazgatóságának azok a jelentései, amelyek úgy, mint a főigazgatói és egyházkerületi felügyeleti látogatásokról való jelentések, az elmúlt tanév mozzanataira vonatkoznak, az egyházkerületi tanügyi bizottság elé tartoznak és onnan az egyházkerületi közgyűlés elé jutnak. Azok a jelentések, amelyek az

új tanév elején beálló tanárváltozásokra vonatkoznak, és mielőtt megerősítést igényelnek, célszerűen utalhatók a tanév kezdetén üléselő Egyházkerületi Tanács elé.

Ilyen tanárváltozások a miskolci ref. reálgimnáziumnál a következők:

Augusztus 19-én Bede Zoltán, eddigi h. tanár, az egyháztanács által rendes tanárrá választott.

Dr. Árokszállási Zoltán aug. 19-én rajz-földrajzi szakos h. tanárrá választott.

Király Uzor angol szakos h. tanárrá választott.

Szűcs Gergely ének- és zene szakos h. tanárrá választott.

Irsa Tibor aug. 1-én óraadó testnevelési tanárrá választott.

Tóth Ferenc és Porvay László óraadó tanárokká választottak.

Az egyházkerületi tanács, miután az állások betöltése indokolt, és a választások szabályszerűen folytak le, a felsorolt rendes, helyettes és óraadó tanárok megválasztását tudomásul veszi és megerősíti. A helyettes és óraadó tanárok választása 1—1 évre szól.

12. Az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa 1936 január 8-án tartott ülésében az 1934. évi XI. t.-c. végrehajtása ügyében elrendelte, hogy az egyetemes tanügyi bizottság egy albizottsága dolgozza át a régi középiskolai rendtartást. E célból elrendelte, hogy minden középiskola igazgatója tanári testülettel 1936 szeptember 30-ig készítsen rendtartás-módosító javaslatokat. Ezek alapján fogja 1936 november 1-ig a konventi tanügyi bizottság a Rendtartás-tervezetet elkészíteni, s az fog az egyházkerületeknek észrevételezésre elküldetni.

Az egyházkerületi tanács sürgősen felhívja a középiskolai igazgatókat, hogy 1936 szeptember 30-ig a tanári testület Rendtartás-módosító javaslatait az Egyetemes Konventnek küldjék be.

13. Az Egyetemes Konvent ugyanezen ülésből felhívja az egyházkerületet, hogy közöljék a középiskolák új államsegély-szerződése megkötésénél figyelembe vétetni kívánt szempontokat.

Az egyházkerületi tanács felhívja a középiskolai igazgatókat, hogy terjesszék be az egyházkerülethez a tanári testületeknek az új államsegély-szerződés kötésekre vonatkozó javaslatait.

14. A konventi elnöki tanács felhívja az egyházkerületeket, hogy a középiskolai rendtartás átdolgozására kiküldött konventi bizottságba az egyházkerület képviselőjét jelölje ki.

Az egyházkerületi tanács a konventi rendtartási bizottságba a tiszáninneri egyházkerület részéről kiküldi Csorba György ny. főigazgatót.

15. A konventi elnöki tanács utasítja az igazgatókat a görög nyelv tanulásának propagálására. — Az igazgatók figyelmét felhívja, hogy gondoskodjanak a kötelező tanszékek felállításáról és igyekezzenek e célra államsegélyt kérni.

Az egyházkerületi tanács figyelmébe hozza az igazgatóknak a görög nyelv propagálására és a kötelező tanszékek betöltésére vonatkozó konventi határozatok teljesítését.

16. Azt az egyetemes konventi rendelkezést, hogy nem tartja szükségesnek egyházmegyei ének és zeneügyi szakfelügyelői állások szervezését, hanem felhívja az egyházkerületet, hogy ének és zeneügyi tiszteletbeli szakértőket bizzanak meg,

az Egyházker. Tanács tudomásul veszi. Továbbá tudomásul veszi és nyilvántartja azt a felhívást, hogy kiváló kántoroknak a lehetőségszerint ösztöndíjakkal segítse elő a Zeneművészeti Főiskola Protestáns Kántorképző tanfolyamára bejutását.

17. Egyetemes konventi rendelkezés folytán

az egyházkerületi tanács felhívja az iskolafenntartó egyházakat, hogy iskolai költségvetéseikben a folyó évi tanítói javadalmak mellett több évre elosztással a hátralékos tanítói fizetések fedezéséről is gondoskodjanak.

18. Az Egyetemes Konvent rendelkezett, hogy az egyházközségek a dunamelléki egyházkerület példájára szervezzék meg a gazdasági jellegű továbbképző iskolákat az esetleg már fennálló gazdasági ismétlő iskolák helyett.

Az egyházkerületi tanács felhívja az egyházközségek figyelmét az egyetemes konvent fenti rendelkezésére.

19. Az Egyetemes Konvent, midőn a népiskolákról szóló 1934/5. évi jelentéseket megnyugvással veszi tudomásul, felhívja az egyházakat, hogy az iskolai tantermek megfelelő tételére és a felszerelések kiegészítésére törekedjenek és e célra államsegélyt kérjenek, s erről jelentést tegyenek. Ugyancsak felhívja az egyházakat, hogy a nem ref. iskolákba járó tanulók vallásoktatásáról feltétlenül gondoskodjanak.

Az egyházkerületi tanács útastítja az egyházakat, hogy 1. a konventi rendelet értelmében, a hol szükséges, a tantermek reperálásáról és a felszerelések pótlásáról államsegéllyel gondoskodni igyekezzenek; 2. a más iskolákban való vallásoktatást szigoruan szem előtt tartásák.

20. Az Egyetemes Konvent rendelkezése folytán

az egyházkerületi tanács felhívja azon egyházakat, amelyeknek új tanteremre, vagy iskolára van szükségük, forduljanak sürgösen államsegély kérvénnyel a V. K. Miniszterhez, mert a költségvetésben ily célra megfelelő összeg van előirányozva.

21. A Sárospataki Tanítóképző igazgatósága beterjeszti a főiskolai és tanítóképzői igazgató-tanács által elfogadott intézeti költségvetést 1936—37. évre. A bevételi előirányzás az államsegélyt beleértve 79.302 P. A kiadásban a személyi rész 38.302 P, dologi rész 41.000 P, együtt 79.302 P. A bevételek a várható létszám figyelembevételével, a kiadások az előző évek tételeinek szemmel-tartásával állapítottak meg.

Az egyházkerületi tanács a sárospataki tanítóképző 1936—37. évi költségvetés-előirányzatát megerősíti.

22. Az egyetemes konvent 1936 május hó 6-7 napján tartott ülésében elfogadta a tiszáninneni egyh. kerület javaslatát vallás-tanítási szemináriumok rendezését illetőleg; költségkimélés céljából, azonban e szemináriumoknak a tanítóegyesületi járásköri és közgyűlésekkel kapcsolatos megrendezésére hívja fel az egyház-megyei tanügyi bizottságok figyelmét. E szemináriumokra az egyház-megye területén működő lelkészek, segédlelkészek és theolo-gusok is meghivandók.

Tudomásul szolgál.

23. Olvastuk az Egyetemes Konvent 317/1936. sz. határozatát.

Egyházkerületi Tanács e határozat alapján elren-deli, hogy az Institúció megjelenésének négyszázados évfordulója alkalmából, és azért, mert 1533. nov. 1-én hangzott el a párizsi egyetemen a sorsdöntő rektori szék-foglaló beszéd: minden egyházközségünk folyó év no-venber elsején, Kálvin-vasárnapot rendezzen. Felkéri Püspök urat, hogy a megemlékezésnek ezt a módját kör-levélben rendelje el.

24. Olvastuk a Konvent 54/1936. sz. rendeletét.

Egyházkerületi Tanács elrendeli, hogy minden presbitérium kebelében alakíttassék szociális albizottság, esetleg kültagok bevonásával is, amely állandóan foglalkozzék a gyülekezet nehéz helyzetben élő tagjainak sorsával. Kisebb gyülekezetekben ezt a szolgálatot a presbitérium maga is elláthatja.

25. Olvastuk a Konvent 297/1936. sz. határozatát.

Egyházkerületi Tanács tisztelettel bejelenti, hogy négy egyházmegye területén az egyházmegyék pénztára és a missziói segélyek igénybevételével, öt missziói segédlelkész már szolgálatot teljesít.

26. A felsőborsodi egyházmegye esperese felterjeszti az egyházmegyei tanács 1936. július 23-án 9/1936. sz. alatt hozott határozatát. Eszerint Berente székhellyel egyházmegyei missziói segédlelkési állást szervez. A Szervezési Szabályzat megállapítja a missziói segédlelkész szórványait: Kurittyán, Jákfalva, Sajómercse, Bóta, Uppony, Királdbánya, Bélapátfalva, Borsodszentmárton, Monosbél, Bükkmogyorósd, Sáta, Csermely, Omány, Csokva. Javadalom: egyszobás lakás a berentei parókhán. 16 magyar hold föld, illetve annak hozadéka; 8 q. búza az egyházközségtől, fapénz 30 P, 5 és egy negyed q. kőszén, irodai átalány, hivatalos portódíj, egyház és iskolalátogatók ellátása; 200 P missziói segély az egyházkerület pénztárából; 150 P uti átalány az egyházmegye pénztárából. A Szabályzat körülírja a segédlelkész munkakörét. Megállapítja, hogy az állást mindenkor nőtlen segédlelkéssel tölti be. Határozza, hogy a segédlelkész már szeptember 1-től működjék.

Egyházkerületi Tanács a Szabályzatot jóváhagyja.

27. Olvastuk a Konvent 344/1936. sz. határozatát, mely szerint a barcikai és sajószentpéteri egyházközségek tőkekamat-segély kérvényei, a megfelelő fedezet teljes hiánya miatt, érdemi felülbírálat nélkül nyilvántartásba vétettek.

Tudomásul szolgál.

28. Tárgyaltuk az alsőborsodi egyházmegye pártoló felterjesztése alapján a martintelepi egyházközség adócsökkentési segély iránt beadott kérvényét.

Egyházkerületi Tanács Martintelep adócsökkentési kérvényét, ismerve az egyházközség nehéz anyagi hely-

zetét és nemes törekvéseit, meleg pártolással terjeszti fel az Adóalapi Intéző Bizottság elé.

29. Több tárgy nem volt. Énekeltünk, Püspök urral együtt imádkoztunk, aki az ülést ezek után bezárta.

Ezt a jegyzőkönyvet hitelesítjük :

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok.

Farkas István
püspök.

Nádházy Bertalan
egyh. ker. jegyző.

W. M. ...